

2014/045



ONTVANGEN 09 MAART 2015

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

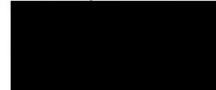
>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool Rotterdam
College van Bestuur
t.a.v. de heer drs. M.J.G. Bormans
Postbus 25035
3001 HA ROTTERDAM

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
IPC 2250

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon



Datum **04 MAART 2015**
Betreft Aanvraag doelmatigheidstoets Associate-degreeprogramma
Sales & Accountmanagement

Onze referentie
737117

Uw brief van
10 december 2014

Uw referentie
JS/MK U1367-2014

Bijlagen
1

Geachte heer Bormans,

Met uw brief van 10 december 2014, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 15 december 2014, hebt u mij het voornemen voorgelegd om het Associate-degreeprogramma Sales & Accountmanagement als bekostigd programma binnen de aan uw instelling verbonden bacheloropleiding Commerciële Economie te verzorgen te Rotterdam.

Advies CDHO

Bij brief van 24 februari 2015, kenmerk 2014/045, heeft de CDHO advies over uw aanvraag aan mij uitgebracht. De aanvraag voldoet naar de mening van de CDHO aan het criterium a in artikel 6 van de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 (hierna: Beleidsregel). Wat betreft de deeltijdse variant voldoet de aanvraag tevens aan de criteria b en c in artikel 6 van de Beleidsregel. Voor de voltijdse variant geldt dat deze niet voldoet aan de criteria b en c in artikel 6 van de Beleidsregel.

Besluit

Gezien het advies van de CDHO en gelet op het bepaalde in artikel 6.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om het Ad-programma Sales & Accountmanagement als bekostigd programma in Rotterdam te verzorgen. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid, van de WHW is mijn instemming voor het verzorgen van dit Ad-programma beperkt tot de deeltijdse variant.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO ben ik van oordeel dat uw aanvraag voldoet aan het criterium a in artikel 6 van de Beleidsregel. Wat betreft de deeltijdse variant voldoet uw aanvraag tevens aan de criteria b en c in artikel 6 van de Beleidsregel. Wat betreft de voltijdse variant voldoet uw aanvraag niet aan

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

de criteria b en c van de Beleidsregel, waarmee het verzorgen van de voltijdse variant niet doelmatig kan worden geacht. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het CDHO-advies.

Onze referentie
737117

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien het Ad-programma niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho). Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO over onderhavig programma een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuw Ad-programma. In verband met het vervallen van dit besluit na tien maanden raad ik u aan zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuw Ad-programma in te dienen.

Een afschrift van dit besluit is gezonden aan de CDHO, de NVAO, de Dienst Uitvoering Onderwijs (Groningen), de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

drs. R. Minnée



Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

Op 15 december 2014 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hogeschool Rotterdam om de hbo Ad Sales and Accountmanagement als bekostigd programma te verzorgen te Rotterdam. Op 17 december 2014 heeft de commissie verzocht om aanvullende informatie. De aanvraag was op 26 januari 2015 voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum
24 februari 2015

onderwerp
Nieuw Ad programma
Hogeschool Rotterdam
hbo Ad
Sales and
Accountmanagement
voltijd en deeltijd
Rotterdam

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Hogeschool Rotterdam om de hbo Ad Sales and Accountmanagement als bekostigd programma in deeltijd te Rotterdam te verzorgen. De commissie adviseert u om negatief te besluiten op het verzoek van de Hogeschool Rotterdam om de hbo Ad Sales and Accountmanagement als bekostigd voltijdprogramma te Rotterdam te verzorgen.

ons kenmerk
2014/045

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

bijlage
beoordelingskader

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil een nieuw Ad programma Sales & Accountmanagement (hierna: Ad S&AM) in Rotterdam realiseren. Het initiatief komt voort uit de Rotterdam Academy; een samenwerkingsverband tussen de Hogeschool Rotterdam, het Albeda College en het ROC Zadkine waarbinnen Ad programma's ontwikkeld worden. De Ad wordt aangeboden door de Hogeschool Rotterdam. Het gaat om een programma dat zowel in voltijd als in deeltijd wordt aangeboden. De deeltijdstudenten moeten beschikken over een diploma op mbo-4 niveau en een relevante baan. De Ad is onderdeel van de hbo bacheloropleiding Commerciële Economie en leidt studenten op tot sales- en klantgerichte medewerkers in de handel, maar ook bij de overheid en in de zakelijke dienstverlening.

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

pagina 2 van 7 **Motivering**

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan criterium a van de Beleidsregel. De aanvraag voldoet voor wat betreft de deeltijdvariant aan de criteria b en c van de Beleidsregel. De aanvraag voldoet voor wat betreft de voltijdvariant niet aan de criteria b en c van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium a Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de Ad S&AM nieuw is in het bekostigde domein. Aanvrager vergelijkt het voorgenomen Ad programma met de bestaande Ad's Commercieel Management (Zuyd), Commerciële Economie (Stenden), Intercedent (Hogeschool Utrecht, inmiddels beëindigd) en Sales (LOI). Aanvrager maakt duidelijk dat de voorgenomen Ad S&AM aanzienlijk verschilt van de bestaande Ad programma's. Commercieel management is een echte managementopleiding voor het MKB en is niet gericht op accountmanagementfuncties bij grotere bedrijven en de overheid. Commerciële Economie van Stenden is specifiek gericht op de technische branche en bereidt studenten voor op het zelfstandig ondernemerschap, niet op dienstverlenende functies binnen een grotere organisatie. De Ad Sales van LOI is voor de beoordeling onder criterium a niet relevant; het gaat hier om het bekostigde aanbod. De commissie concludeert dat de Ad Sales & Accountmanagement nieuw is en noodzakelijk om de gewenste vernieuwing te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium a van de Beleidsregel.

De commissie merkt op dat twee verwante Ad programma's, Ad Ondernemen en Ad Officemanagement, recentelijk een positief besluit m.b.t. de doelmatigheid hebben gekregen en dat er een aanvraag voor een Ad Bedrijfskunde voorligt bij de commissie. Aangezien deze drie Ad's nog geen deel uitmaken van het bestaande aanbod zijn deze bij de beoordeling onderhavige aanvraag verder buiten beschouwing gelaten.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de Ad S&AM beantwoordt aan een behoefte op de arbeidsmarkt in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Aanvrager onderbouwt de maatschappelijke behoefte door te verwijzen naar de prestatieafspraken; daarin is opgenomen dat de hogeschool het Ad onderwijs uitbouwt in het kader van de Rotterdam Academy. Het aansluiten op de prestatieafspraken wordt onder criterium c gewogen. Daarnaast beschrijft aanvrager het probleem dat Rotterdam beschikt over een laagopgeleide beroepsbevolking en dat een aanzienlijk deel van de banen op hoger niveau wordt vervuld door mensen van buiten de stad (Economic Development Board Rotterdam, Economische Visie Rotterdam 2020, deel B, p. 6). Dit is een specifiek Rotterdams probleem waar de gemeente samen met de bedrijven in de regio oplossingen voor zoekt. De commissie erkent dat deze Ad een bijdrage zou kunnen leveren aan het opscholen van de Rotterdamse beroepsbevolking. Echter, onder maatschappelijke behoefte wordt in de Beleidsregel doelmatigheid iets anders begrepen; het moet gaan om een vakinhoudelijke ontwikkeling die de overheid wil stimuleren en die ook blijkt uit beleidsstukken van de rijksoverheid (toelichting Beleidsregel, p. 20). Aanvrager heeft niet aangetoond dat er een maatschappelijke behoefte bestaat aan de Ad S&AM.

De arbeidsmarktbehoefte aan Ad'ers S&AM onderbouwt aanvrager o.a. met een scriptieonderzoek uit 2013. In deze Nyenrode MBA scriptie is onderzocht hoe het onderwijs en het bedrijfsleven in Rotterdam beter samen zouden kunnen werken

pagina 3 van 7 op het terrein van de Ad. Er worden concrete aanbevelingen geformuleerd die de samenwerking tussen de Rotterdam Academy en het Rotterdamse bedrijfsleven zouden kunnen versterken (Roland van der Poel, The business community as partners in education: the case of Rotterdam, 2013). Dit onderzoek heeft niet de arbeidsmarktbehoefte naar afgestudeerden van de Ad S&AM in kaart gebracht.

Aanvrager heeft in 2013 ook een werkveldonderzoek laten uitvoeren door het Expertisecentrum Hoger Onderwijs en Tien organisatieadvies. In dat kader zijn 12 managers en eigenaren van grotere bedrijven in de regio Rotterdam geïnterviewd. 2 van de 12 geïnterviewden zijn ronduit negatief en zien geen meerwaarde in de Ad S&AM. 5 geïnterviewden zien nuttige aspecten aan het voornemen maar hebben ook veel twijfels. De resterende 5 organisaties zien het belang in van de ontwikkeling van deze Ad en zijn ook bereid daadwerkelijk mee te werken in de vorm van het bieden van stageplaatsen, het geven van gastcolleges en meedenken over het curriculum (werkveldonderzoek p. 9). Werkgevers geven aan dat het niet moet gaan om een 'halve bachelor commerciële economie', maar om een zelfstandige opleiding tot accountmanager, waarbij veel nadruk komt te liggen op houding en gedrag (klantvriendelijkheid, vraaggerichtheid). Zij vinden de Ad met name waardevol voor studenten met werkervaring. Voor schoolverlaters vindt men de Ad minder geschikt (p. 10). Slechts één van de geïnterviewden geeft een ruwe schatting van het aantal vacatures en komt uit op circa 250 vacatures voor deze Ad'ers in de regio Rotterdam en circa 700 vacatures landelijk.

Uit ROA, De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2018, blijkt dat de uitbreidingsvraag in de economische beroepen (mbo en hbo niveau) negatief is (-0,9%) en de vervangingsvraag positief (+2,3%). De uitbreidingsvraag en de vervangingsvraag samen leveren een lichte gemiddelde groei op van 1,4%. Dat is lager dan de totale gemiddelde groei in Nederland. Als alleen gekeken wordt naar het hbo dan valt op dat hbo economie het laagste percentage baanopeningen heeft door een negatieve uitbreidingsvraag en een zeer lage vervangingsvraag (ROA, p. 44). Dit geldt voor hbo opleidingen op Ad, bachelor- en masterniveau gezamenlijk. ROA maakt geen onderverdeling naar niveaus binnen het hoger beroepsonderwijs, dus het staat niet vast dat dit negatieve algemene beeld ook van toepassing is op de aangevraagde Ad S&AM.

De arbeidsmarkt op mbo niveau in de regio Rijnmond biedt een gunstiger beeld dan ROA. Onderzoek van E'til in opdracht van Ecabo toont dat afgestudeerden op mbo+ niveau kansrijk zijn in beroepen waartoe de Ad S&AM opleidt (http://www.ecabo.nl/sites/default/files/arbeidsmarktonderzoek/2014/ECABO_2014_Regiosheet_Rijnmond.pdf). Het betreft de functies (junior) accountmanager, contactcenter medewerker, contactcenter manager en commercieel medewerker. De arbeidsmarkt tot 2018 toont voor deze beroepen op mbo niveau in de regio Rijnmond een voorzichtig positief beeld. Dit onderzoek heeft echter geen betrekking op de arbeidsmarkt op Ad niveau.

Aanvrager heeft verder CBS gegevens aangeleverd over de vergrijzing van de beroepsbevolking in Nederland. Hieruit blijkt dat de bedrijfstakken waar afgestudeerden van de Ad S&AM in terecht kunnen komen sterker vergrijsd zijn dan andere sectoren (energie, handel en overheid en non profit). De sector zakelijke dienstverlening is minder vergrijsd, maar in die sector is het verloop hoog en worden veel jonge mensen aangenomen. Dat biedt volgens aanvrager kansen

pagina 4 van 7 voor Ad'ers S&AM. De CBS gegevens zijn niet gespecificeerd op Ad niveau, dus de commissie kan deze verwachting van aanvrager niet op waarde schatten.

Deze negatieve arbeidsmarktprognoses zijn minder van belang voor deeltijdstudenten omdat zij bij toelating moeten beschikken over een relevante baan. Zij maken al deel uit van de arbeidsmarkt en veroorzaken geen grotere toestroom van het aantal werkzoekenden. De commissie beschouwt deze Ad als een waardevolle vorm van opscholing van werknemers en oordeelt dan ook positief over de deeltijdvariant. Voor de voltijdstudenten is van belang dat zij een perspectief op de arbeidsmarkt behouden. Wellicht zal de aantrekkende economie de komende jaren kansen genereren voor deze groep afgestudeerden.

De commissie concludeert dat de maatschappelijke behoefte niet is aangetoond. Aangezien afgestudeerden van de deeltijdopleiding geen extra toestroom van werkzoekenden op de arbeidsmarkt vormen, oordeelt de commissie dat de deeltijdvariant beantwoordt aan een behoefte. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium c Beleidsregel

De Hogeschool Rotterdam heeft in de prestatieafspraken met de Minister zes zwaartepunten vastgelegd: Duurzame innovatie, Ideale Haven, Design en Media Zorginnovatie, Talentontwikkeling en Innovatief ondernemerschap. In het aanvraagdossier gaat aanvrager niet in op deze inhoudelijke zwaartepunten of op de vraag in hoeverre de Ad S&AM hierop aansluit. Wel vermeldt aanvrager dat de Ad Sales & Accountmanagement past in het streven om de samenwerking m.b.t. Ad's met de ROC's Albeda College en Zadkine binnen de Rotterdam Academy verder uit te bouwen. Aangezien aanvrager niet heeft betoogd of aangetoond dat de Ad S&AM aansluit op een van de zwaartepunten in de prestatieafspraken moet de aanvraag aan alle aspecten onder criterium c voldoen.

Vanaf 15 december 2014 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Hogeschool Rotterdam om de hbo Ad Sales & Accountmanagement in Rotterdam aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft een uitgebreid overzicht geleverd van verwante bekostigde en onbekostigde Ad programma's. De instroom in het verwante onbekostigde aanbod is niet bekend; de belangen van de onbekostigde aanbieders kunnen om die reden niet gewogen worden. De instroom in verwante bekostigde Ad programma's is de afgelopen jaren sterk gegroeid, zie de tabel hieronder.

		2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
	Hogeschool				
Ad Ondernemen	Rotterdam	0	59	128	192
Ad	Hogeschool				
Officemanagement	Rotterdam	0	46	156	240
Ad Commercieel					
Management	Hogeschool Zuyd	0	21	40	43

Ad Commerciële Economie	Stenden Hogeschool	0	0	5	22
Ad Bedrijfseconomie	Haagse Hogeschool	0	36	15	20
Ad Bedrijfseconomie	Inholland	0	13	29	50
Ad Bedrijfseconomie	NHL	3	24	45	96
Ad Bedrijfskunde	Avans Hogeschool	178	75	86	166
totaal		181	274	504	829

Bron: Criho



Aanvrager heeft een instroomprognose gemaakt op basis van de ervaringen met de Ad programma's Ondernemen en Officemanagement, een enquête onder mbo leerlingen die mogelijk zouden willen instromen en de instroom in de verwante bacheloropleidingen. Aanvrager rekent op circa 115 voltijdstudenten en 30 deeltijdstudenten. De commissie beoordeelt deze schatting als realistisch. Gezien de onzekerheden op de arbeidsmarkt adviseert de commissie om prudent om te gaan met de instroom in het voltijdprogramma.

De inbedding in de regionale kennisinfrastructuur is verzekerd. De Ad behoort bij de hbo bacheloropleiding Commerciële Economie. De Ad wordt aangeboden door de Hogeschool Rotterdam in het kader van de Rotterdam Academy, een samenwerkingsverband tussen de hogeschool en de ROC's Albeda en Zadkine. Deze intensieve samenwerking biedt mbo leerlingen een soepele overgang naar het hbo en daarmee wordt voortijdige uitval beperkt. De hogeschool beschikt over een goed netwerk van bedrijven in de regio waarmee wordt samengewerkt.

Onder criterium b heeft de commissie geconcludeerd dat de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad S&AM onzeker is. Dit is voor afgestudeerden van de deeltijdvariant geen probleem, aangezien zij al beschikken over een baan. Afgestudeerden van de voltijdvariant zullen werk gaan zoeken, maar de omvang van de vraag naar deze mensen is niet bekend. De combinatie van het feit dat de Ad niet aansluit op de zwaartepunten, een onbekende arbeidsmarkt vraag, de sterk groeiende instroom in verwante opleidingen, het feit dat er binnenkort nog 2 verwante Ad's aan het aanbod worden toegevoegd, dat een derde aanvraag voor een economische Ad bij de commissie voorligt en de verwachte instroom van maar liefst 115 voltijdstudenten en 30 deeltijdstudenten acht de commissie problematisch. Op grond hiervan adviseert de commissie met klem om prudent instroombeleid te voeren bij het voltijdprogramma en de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt nauwlettend te volgen. De commissie concludeert dat de aanvraag voldoet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

pagina 6 van 7 Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek om de Ad S&AM aan te bieden.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. N.M. Verbraak
voorzitter

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.